

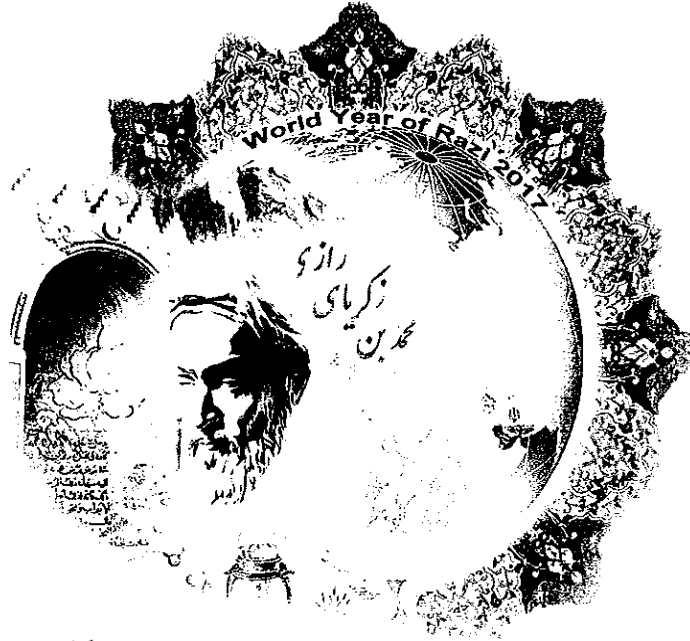

حکیمت‌مقالات

همایش بین‌المللی بزرگداشت محمد بن زکریای رازی

۱۱ و ۱۲ خرداد ۱۳۹۶ / ۲۰۱۷

سال جهانی رازی

دبیر همایش: دکتر علی اکبر محسنی

به اهتمام: دکتر روح‌الله بهرامی

دبیران کمیته‌های علمی: کمیته علمی شیمی: دکتر فریدون خضایر
 کمیته فلسفه و علوم انسانی: دکتر روح‌الله بهرامی
 کمیته طب سنتی و داروسازی: دکتر محمد حسین فرزایی
 کمیته فلسفه و علوم انسانی: دکتر روح‌الله بهرامی
 دبیرخانه علمی همایش: دکتر مهدی عرفتر

رازی از پیشگامان کارآزمایی بالینی در پزشکی

فرزانه غفاری^{۱*}، محسن ناصری^۲، راضیه جعفری حاجتی^۲

چکیده

رازی از پزشکان نامی ایران است که به عنوان داروساز، شیمی‌دان و پزشک توانمند در زمینه‌های مختلف پزشکی و فلسفی در نیمه قرن سوم و اوایل قرن چهارم هجری شناخته شده است. روش‌های علمی او متکی بر مشاهدات و تجربیات بالینی بود. رازی برای به دست آوردن تجربه بالینی، اقدام به طراحی و انجام آزمایش‌های پایه و بالینی در مقایسه با گروه‌های کنترل می‌کرد. او جزء اولین دانشمندانی بود که معتقد بود که باید سمیت دارو ابتدا بر روی حیوان آزمایش شود. بسیاری از تجربیات بالینی رازی از جمله ارتباط بین مغز و اعصاب نخاعی، درمان بسیاری از بیماری‌های کلیوی، مثانه و ...، جزء اولین شواهد آزمایش شده دانش پزشکی است که در تاریخ گزارش و ثبت شده است. مطالعه دستاوردهای علمی و دیدگاه‌های انتقادی رازی نشان می‌دهد که او در طول تاریخ کمک شایان توجهی به علم پزشکی داشته است. رازی با اعتقاد به رعایت مسائل اخلاقی در پزشکی و ارزیابی نظریه‌های علمی و اخلاقی پزشکان پیشین، نقطه‌نظرهای انتقادی خود را نسبت به آراء و نوشته‌های آنها عالمانه و آگاهانه بیان کرده است. در این مقاله ضمن اشاره به برخی آثار مهم رازی، مطالعات حیوانی،

۱. دانشیار دانشکده طب سنتی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران، *نویسنده مسئول:

ghaffariinfo1@gmail.com

۲. مرکز تحقیقات کارآزمایی بالینی طب سنتی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

تجربیات بالینی و روش‌های درمانی او و نیز برخی دیدگاه‌های اخلاقی و منتقدانه وی بررسی می‌شود.

واژگان کلیدی: طب سنتی ایران، رازی، کارآزمایی بالینی